

A neq; Epiphanius dixerat, neq; ipsi concessimus, nec a vobis ostensum estimo magni Basilii auctoritate oppositum huius probauimus, ad quem iterum (si lubet) veniamus. Namq; cuius contrarium paulo ante dixisti, id modo sentire videris, magnus (inquis) Basilius filius inuectus in Eunomium asserentē sanctum spiritū creaturā esse, scriptum reliquit, ipsū ex patre, hoc est, ex substantia naturāq; patris, non aut aliunde, hoc est non alia ex substantia & natura creaturarum instar esse: ita ne, P. R. sentis, an vt superius protulisti?

¶ Illud ex ipso, paternam personam significare, paulo ante, P. R. dicebas, modo autem protulisti, per idem, ex ipso, patris essentiam & naturam debere nos intelligere. Bef.

¶ Esse & essentia patris idem sunt, idcirco, P. R. qui ex patre dicit, patris etiam essentiam intelligere debet. Præpositio autem, ex, processionē a principio consubstantiali significat, spūs vero non ex seipso, sed ex alio est. Et cum dicimus spiritum a filio eē, ab alio esse sentimus: si quidem igitur non ex seipso spiritus est, sed ex alio, a quo nam sit pater damus. Quod quidem magnus Basilius explanat, atq; declarat, cuius sententiam debemus suscipere. Spiritus (inquit) ex ipso est. Epiphanius autem scriptum reliquit spiritū ex patris filiq; substantia eē. Si quidem igitur spiritus a patre & filio habet esse, necesse est, vt ab ipsis accipiat. Quam quidem sententiam hi sancti doctores ex hoc euangelico dicto, de meo accipiet, habuere: sed hæc accuratius in futurum considerabimus. Iohann.

¶ Vt illud magni Basilii dictum magis dilucidetur, quero ex te, P. R. an diuina substantia & persona sint idem, ac, verbum ex patre, patris simul substantiam significantē vt secundum doctores inter se differant? Mar.

¶ Diuina substantia & persona, P. R. re quidē sunt idē, secundū autē modū intellectio- nis nostræ differre videntur: Nam persona ex substantia proprietatibusq; consistit, quæ tamēti ratione, ac secundum nostrā intelligentiam, (vt supra dictum est) differant, ipsa tamen substantia cum personis communicat, proprietates vero nequaquam communicabiles sunt. Quod quidem ex relationis vi creditur euenire, quemadmodū etiā doctores vestri p̄sertim sanctus Gregorius theologus in Epiphaniæ sermone tenet. Nam si proprietates comunicabiles esset, proprietates nō esset proprietates. Vt igitur personæ differant inter se, necesse est, vt hypostaticæ personalesq; proprietates incommunicabiles sint. Propterea doctores inquit, nil nisi principii habitudo est. In qua quidē hæc duo cōsiderantur, a quo aliquid, & ad quod aliquid, ob idq; pater & filius sunt, q̄ ad quod aliquid est, filius autem ex principio, in quo quidē nequaquā comunicat, cū cæteris in rebus inter se duobus, p̄cul comunicet, vt Epiphanius de tali principii vel principali habitudo, qua substantia personæ, sensisse creditur, cui quidē non aliud q̄ a quo aliquid, & ad quod aliquid conuenit. Si quidē igitur diuina omnia, proprietatibus personarū exceptis, inter se comunicabilia sunt, sequitur, cū quippiā ex aliquo credimus esse, necesse eē intelligamus, ipsū ab eodem etiam accipere eē. Patet igitur id, de quo ambigere videbamini. Reliquum autem est, vt ipsi quoq; Basilii dictum exponatis, quod, vos obsecro, faciatis. Iohann.

¶ Quemadmodū diuina substantia & persona differant inter se, non opus est in sententia dicere, cū p̄sertim in hoc minime forsā differamus. Cōstat em̄ ipsas differre simpliciter, vt cōmune differt a proprio, vt magnus Basilius ad suum fratrem Gregorium scribit, & quemadmodū, (vt vtar exemplo vulgari) humana substantia a persona sua differre videtur, vt vos quoq; sentire censeo. Sed ad dictū Basilii redeamus: Generat (inquit) deus, non vt homo, generat autem vere, & natū ex ipso spiritū, emittit per os. Velim, mihi de clares, P. R. quid hæc verba significet, vt ū p̄ ex sua substantia, an ex sua persona generet. Mar.

¶ Dixi equidē pater reuerēde, filium ex patre, ac ex patris substantia generari, idem significare, ita tamen vt persona sit producens & generans, principium autem, quo ipsa persona generet, sit id, quod solum communicabile est. Pater ergo generatum principii est, & suppositū quoddā significat, diuina vero substantia, quæ cū patre realiter idem sunt, non quidē generat, sed est principium, quo generatio fit, quandoquidem suppositum nullum significat. Porro autem actiones iuxta omnem philosophorum scholam suppositorum esse videntur, vt in hominū genere fieri videmus. Quamuis em̄ hic homo, hoc est persona, vel suppositum generet, eius tamē substantia generationis eiusmodi principium est, quandoquidē actiones suppositorū (vt diximus) sunt, quæ quidem substantia, vel essentia in homine, cum sit humanitas, humanæ generationis principii existit, quo generat homo. Vnde euenit, vt homo cū filio nō communicet, q̄ filius quatenus Iohann.

bbbb in filius